

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: +45 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 256

I brev af 29. august 2023 har udvalget efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) stillet mig følgende spørgsmål:

19. september 2023
Sagsnr.: 23/15523

Alm. del – spørgsmål 256:

Vil ministeren kommentere på Kolding Realskoles henvendelse og forslag vedr. ordblinde elevers brug af hjælpemidler ved grundskolens retskrivningsprøve jf. BUU alm. del bilag 154?

Svar:

Elever med ordblindhed skal have mulighed for at deltage i folkeskolens prøver på lige fod med andre elever. Derfor skal skolens prøver tilrettelægges sådan, at elever med særlige behov har mulighed for at blive kompenseret for deres specifikke vanskeligheder og stilles lige med andre elever i prøve- og bedømmelsessituationen. Det bemærkes, at frie grundskoler kan vælge at være prøvfri, jf. friskolelovens § 8 a, stk. 1. Vælger en fri grundskole at afholde folkeskolens prøver, vil skolen være omfattet af de samme regler, som folkeskolen er.

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet bedt Styrelsen for Undervisning og Kvalitet om en redegørelse for muligheden for at aflægge prøver på særlige vilkår og brug af hjælpemidler, da styrelsen har udstedt en vejledning herom.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet oplyser:

”Formålet med folkeskolens prøver er, at eleverne får lov til at dokumentere i hvilken grad, de har opnået færdigheder og kompetencer i de enkelte fag. Elever med psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser, herunder ordblindhed, skal tilbydes særlige prøvevilkår, når dette er nødvendigt for at sidestille disse elever med andre elever i prøvesituationen. Det er skolelederens ansvar, efter samråd med eleven og dennes forældre, i god tid inden prøven at tilrettelægge en prøvesituation, som eleven, der aflægger prøve på særlige vilkår, er tryk ved, og hvor der tages højde for elevens specifikke kompensationsbehov”.

Formålet med delprøven i dansk retskrivning er at afprøve elevernes færdigheder i sprog og sprogbrug, herunder stavfærdigheder, korrektur og tegnsætning. For at kompensere elever med ordblindhed for deres specifikke vanskeligheder kan en særlig tilrettelæggelse af prøven i dansk retskrivning for eksempel indebære, at eleven modtager en individuel diktering, hvor læreren dikterer i et tilpasset tempo, og/eller at eleven kan anvende ordbøger og ordforslagsfunktion under lærerens diktering.

For at kunne give eleven en lige og retfærdig bedømmelse, så eleven hverken stilles bedre eller ringere end andre elever i landet, er det en forudsætning for tilrettelæggelsen af prøven, at formålet med prøven fastholdes, og at prøvens niveau samt bedømmelsesgrundlaget ikke ændres. Det er på den baggrund, at styrelsen i dens vejledning skriver, at "tale-til-tekst"-hjælpermidler, hvor elevens indtaling omformes til tekst af et dikteringsprogram, ikke må anvendes til prøven i retskrivning. Det er styrelsens vurdering, at "tale-til-tekst" kompromitterer formålet med prøven i dansk retskrivning, eftersom elevens indtaling til dikteringsprogrammet vil ske i næsten korrekt gengivelse af lærerens diktering, hvormed prøven ikke afprøver elevens stavfærdigheder.

Styrelsen henviser til, at skolen tilrettelægger prøven på særlige vilkår med et eller flere af de andre mulige compensationstiltag, fx individuel tilpasset diktering og anvendelse af ordbøger og opslagsfunktion.

Skolens leder kan i særlige tilfælde fritage en elev fra at aflægge en eller flere af folkeskolens obligatoriske prøver. Inden der kan træffes afgørelse om fritagelse fra en prøve, skal det imidlertid undersøges, om eleven kan aflægge prøve på særlige vilkår. Fritagelse fra en prøve eller delprøve kan fx være aktuelt for elever med svære indlæringsvanskeligheder, elever med multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog eller sent ankomne elever uden de fornødne danskkundskaber. Eftersom elever med ordblindhed som udgangspunkt vil kunne aflægge prøve på særlige vilkår, vil de ikke kunne fritages fra prøven i dansk retskrivning alene med begrundelse i deres ordblindhed.

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye